

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders

Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 9115-2024

Medewerker	:	Lisa Meissl
Team	:	Leefomgeving
Datum	:	19 februari 2024
Portefeuillehouder	:	wethouder M. Blind

<p>BIJLAGEN:</p> <p>☒ Zienswijze provinciaal beleid wind en zon Zaak-4787-2024</p>
<p>AFSTEMMING MET</p>
<p>☒ Actief openbaar ☐ Niet actief openbaar ☐ Actief openbaar, eerst contact met steller van deze adviesnota</p>
<p>ONDERWERP</p> <p>Zienswijze op aangescherpt provinciaal beleid voor wind- en zonne-energie</p>

BESLUIT burgemeester en wethouders

1. In te stemmen met het indienen van voorgestelde zienswijze (zoals opgenomen in de bijlage) op het aangescherpte provinciale beleid voor wind- en zonne-energie
2. De zienswijze voor kennisgeving door te sturen naar de raad via de lijst ingekomen stukken.

SAMENVATTING

Op 18 januari 2024 heeft de provincie Overijssel haar Provinciaal Programma Energie (PPE) en haar instructieregel windenergie en zonbeleid ter inzage gelegd. Door dit aangescherpte beleid ontstaat er minder ruimte voor grootschalige wind- en zonne-energie dan in de gemeentelijke "Ruimtelijke visie duurzame energie met wind en zon" in 2020 is aangewezen. Daardoor kunnen vervolgens de gemeentelijke doelstellingen voor de opwek van duurzame energie na 2030 en tot 2050 mogelijk niet gehaald worden.

In de zienswijze reageert de gemeente op de plannen van de provincie en maakt haar standpunt duidelijk. De gemeente stelt aanpassingen voor aan de provincie, zodat haar beleid beter aansluit bij het gemeentelijke beleid en doelstellingen en tevens bij de bestuurlijke afspraken die zijn gemaakt met het Rijk.

INLEIDING

In 2020 heeft de gemeente Olst-Wijhe de “Ruimtelijke visie duurzame energie met wind en zon” vastgesteld. Deze visie legt de potentiële ruimte voor de ontwikkeling van wind- en zonne-energie projecten in Olst-Wijhe vast, samen met de bijbehorende gemeentelijke voorwaarden.

Aanleiding voor het vaststellen van deze visie was uitvoering te geven aan de doelen uit het Klimaatakkoord. Richtinggevend is volledig energieneutraal te zijn in 2050. Om dit te kunnen bereiken is er naar schatting in 2050 jaarlijks minimaal 210 GWh per jaar duurzame elektriciteit benodigd. Een deel daarvan wordt reeds opgewekt door zon op dak en de bestaande zonneparken. Het merendeel van de resterende circa 200 GWh per jaar, zou worden ingevuld door een mix van grootschalige windmolens en zonneparken met een gezamenlijke opwek van 160 GWh per jaar, aangevuld met 40 GWh per jaar aan zonnepanelen op daken. In 2030 wil Olst-Wijhe alvast 74 GWh duurzame energie per jaar opwekken op basis van zonne-energie.

De ruimte die in de gemeentelijke Energievisie wordt geboden voor de ontwikkeling van wind- en zonneparken is in theorie ruim voldoende om de benodigde 160 GWh aan wind- en zonne-energie op land tot 2050 in te vullen. Sinds vaststelling van de Energievisie in 2020 vonden er een aantal ruimtelijke ontwikkelingen plaats die direct effect hebben op de ontwikkeling van grootschalige wind- en zonne-energie projecten in Olst-Wijhe, waaronder het aangescherpte provinciaal beleid voor wind- en zonne-energie.

Gemeentelijke doelstelling tot 2030:

De provinciale beleidswijzigingen voor zon en wind hebben naar verwachting geen effect op de gemeentelijke doelstelling van 74 GWh per jaar zonnestroom in 2030, mits de vier in ontwikkeling zijnde zonnepark projecten worden toegestaan via een overgangsregeling. Anders vallen er circa 50 GWh zonne-energie per jaar af. Mits deze ontbrekende 50 GWh niet kunnen worden gecompenseerd door windenergie (of andere nog te onderzoeken alternatieven), betekent dit een opwek van circa 24 in plaats van 74 GWh per jaar in 2030.

Doelstelling na 2030 en tot 2050:

Het resterende potentieel voor wind- en zonne-energie in Olst-Wijhe is mogelijk te weinig om in de verwachte vraag naar duurzame elektriciteit tot 2050 te kunnen voorzien. Afhankelijk van de doorgang van de vier in ontwikkeling zijnde zonnepark projecten, de ontwikkelingen op de internationale windturbine markt en de beperkingen door de Wespandief, loopt het tekort aan duurzame elektriciteit in 2050 in verband met het aangepaste provinciale wind- en zonbeleid, in het ergste geval op tot circa 150 GWh per jaar.

BEOOGD RESULTAAT

Het beoogd resultaat is in eerste instantie het indienen van een gemeentelijke zienswijze op het aangescherpt provinciaal beleid voor wind- en zonne-energie.

Wij hopen door middel van onze zienswijze de provincie ten eerste duidelijk te maken wat de effecten van haar aangescherpt beleid voor wind- en zonne-energie zijn op onze duurzaamheidsambities. Ten tweede hopen wij dat de provincie onze voorgestelde aanpassingen behartigt om zo beter aan te sluiten bij ons gemeentelijke beleid voor wind- en zonne-energie, vooral met het oog op ons voorstel om zoveel mogelijk beslissruimte te laten voor gebiedsprocessen zodat bewoners als volwaardige partners aan tafel zitten. Tevens willen wij bereiken dat de provincie zich realiseert dat een mogelijk tekort aan duurzame energie in Olst-Wijhe in de periode ná 2030, vervolgens elders in de provincie moet worden opgewekt voor het bereiken van energieneutraliteit in 2050 (volgens de afspraken in het Klimaatakkoord). Daarbij vinden wij het bovendien belangrijk dat de provincie er rekening mee houdt dat zowel de gemeente als de inwoners van Olst-Wijhe alsnog de kans krijgen om deel te nemen aan toekomstige lokale energiemarkten als mogelijke verdienmodellen die zouden kunnen bijdragen aan de leefbaarheid van de gemeente en (sociaal) sterke kernen.

KADER

In 2020 heeft de raad van de gemeente Olst-Wijhe de “Ruimtelijke visie duurzame energie met wind en zon” vastgesteld. Deze visie legt de potentiële ruimte voor de ontwikkeling van wind- en zonne-energie projecten in Olst-Wijhe vast, samen met de bijbehorende gemeentelijke voorwaarden.

Aanleiding voor het vaststellen van deze visie was uitvoering te geven aan de doelen uit het Klimaatakkoord. Dit akkoord is door de gemeente ondertekend waarin wij gezamenlijk werken naar een volledig energieneutrale samenleving in 2050. Om dit te kunnen bereiken is er naar schatting in 2050 jaarlijks minimaal 210 GWh per jaar duurzame elektriciteit benodigd.

Het aangescherpte provinciale beleid voor wind- en zonne-energie zet deze gemeentelijke ambities onder druk.

In het Bestuursakkoord 2022-2026 geeft u bovendien aan dat u de voortvarendheid waarmee Olst-Wijhe de Energievisie en RES 1.0 heeft vastgesteld, wilt vertalen in daadwerkelijke uitvoering. Gemaakte afspraken en huidig beleid worden daarbij voortgezet en de hierin gestelde doelen worden nagestreefd. Tevens heeft de gemeente volgens het bestuursakkoord een actieve, stimulerende en adviserende rol in de energietransitie en verduurzaming van onze leefomgeving.

ARGUMENTEN

Het aangescherpte provinciale beleid voor wind- en zonne-energie zet deze gemeentelijke ambities voor de opwek van duurzame energie onder druk. Door middel van voorgestelde zienswijze willen wij ons standpunt duidelijk maken en de kans grijpen om de provincie een voorstel te doen voor aanpassingen aan haar beleid om beter aan te sluiten bij het gemeentelijke beleid voor wind- en zonne-energie en de bestuurlijke afspraken die zijn gemaakt met het Rijk.

In de zienswijze vragen wij van de provincie:

- Meer ruimte te laten aan gebiedsprocessen en participatie, zoals opgenomen in het gemeentelijke beleid;
- Aan te sluiten bij de kamerbrief van Hugo de Jonge v.w.b. uitzondering en overgangsregeling van zonneparken op landbouw- en natuurgronden;
- Rekening te houden met de opwek van het mogelijke tekort aan duurzame energie van Olst-Wijhe elders in de provincie;
- Rekening te houden met het ongewenst beperken van lokale energiemarkten in de gemeente;
- Rekening te houden met het belemmeren van eigenaarschap en bewustwording in de energietransitie;

DRAAGVLAK

Tijdens de participatieprocessen bij de totstandkoming van de “Ruimtelijke visie duurzame energie met wind en zon” is gebleken dat inwoners waarde hechten aan gebiedsprocessen om vorm te geven aan energie initiatieven in de gemeente. Inwoners zoveel mogelijk beslissruimte te geven bij de invulling van initiatieven is daarom ook een belangrijke pijler in ons beleid. Het aangescherpte provinciaal beleid voor wind- en zonne-energie beperkt echter deze beslissruimte voor inwoners en vermindert daardoor tevens het draagvlak voor lokale energie-initiatieven.

DUURZAAMHEID

Door het indienen van voorgestelde zienswijze grijpt de gemeente de kans om op te komen voor haar duurzame doelstellingen tot 2030 en in de periode daarna, tot 2050.

RISICO'S (financieel/juridisch)

Niet van toepassing.

FINANCIËLE CONSEQUENTIES

De gemeentelijke investeringen in de "Ruimtelijke visie duurzame energie met wind en zon" zijn destijds gedaan met de verwachting dat hier tegenover toekomstige revenuen komen te staan - zowel voor de samenleving als voor de gemeente. Echter, door het aangescherpte provinciale beleid voor wind- en zonne-energie gaan wij deze investeringen mogelijk niet terugverdienen. Wij willen de provincie graag hierop attenderen.

AANPAK/UITVOERING

Na uw besluit op 27 februari 2024 om met de voorgestelde zienswijze zoals die in de bijlage is opgenomen in te stemmen, dienen wij de zienswijze in bij de provincie. Aanvullend bereiden wij een woordvoerderslijn met communicatie voor, in afstemming met wethouder Marcel Blind.